

MINISTERE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL
MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID
COMMISSION DU TRAVAIL DES FEMMES
COMMISSIE VROUWENARBEID

AVIS N° 32 du 12 juillet 1982 sur le projet de recommandation du Conseil, relative aux principes d'une politique communautaire de l'âge de la retraite.

ADVIES NR. 32 van 12 juli 1982 omtrent het ontwerp van aanbeveling van de Raad betreffende de beginselen van een communautair beleid inzake de pensionleeftijd.

MINISTERE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL

Commission du Travail des Femmes

Secrétariat

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID

Commissie Vrouwenarbeid

Secretariaat

AVIS N° 32 du 12 juillet 1982 sur le projet de recommandation du Conseil, relative aux principes d'une politique communautaire de l'âge de la retraite.

ADVIES NR. 32 van 12 juli 1982 omtrent het ontwerp van aanbeveling van de Raad betreffende de beginselen van een communautair beleid inzake de pensioenleeftijd.

Par une lettre du 10 février 1982, le Ministre de l'Emploi et du Travail, Monsieur HANSENNE, a demandé l'avis de la Commission du Travail des Femmes sur le projet de recommandation du Conseil des Ministres des Communautés européennes relative aux principes d'une politique communautaire de l'âge de la retraite.

In een brief van 10 februari 1982 vroeg de Heer HANSENNE, Minister van Tewerkstelling en Arbeid, het advies van de Commissie Vrouwenarbeid omtrent het ontwerp van aanbeveling van de Raad van Ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende de beginselen voor een communautair beleid inzake de pensioenleeftijd.

à sa séance du 12 juillet 1982, la Commission du Travail des Femmes a rendu l'avis suivant :

Op haar vergadering van 12 juli 1982 heeft de Commissie Vrouwenarbeid volgend advies uitgebracht :

X

X

X

X

X

X

CONSIDERATIONS GENERALES.

a) Synthèse du projet de recommandation.

L'adoption d'un système de retraite flexible est envisagée par les Communautés comme un des instruments d'une politique sociale globale de l'emploi, susceptible d'apporter une solution au problème de l'égalité de traitement entre hommes et femmes en ce qui concerne l'admission à l'âge de la retraite. Ce système, par la faculté qu'il donne de choisir librement l'âge de la retraite, serait un des moyens, parmi d'autres, (travail à temps partiel, encouragements à l'interruption de carrière ...) pour faire face à la situation économique.

La réduction progressive du temps de travail pour les travailleurs âgés pendant une période déterminée avant leur retraite permettrait en même temps une meilleure redistribution du temps de travail ainsi libéré.

La promotion de la qualité de la vie et le respect des souhaits personnels envers une autre forme de partage du temps entre vie de travail et vie de loisirs seraient rencontrés par la même occasion.

Pour atteindre ces objectifs, le projet de recommandation propose aux Etats membres de procéder en deux étapes.

Il recommande tout d'abord les moyens concrets à mettre en oeuvre à long terme, par le biais des régimes légaux et professionnels de sécurité sociale et l'adhésion des Etats à la réalisation de l'objectif, à savoir, le libre choix du moment de la retraite à partir d'un âge déterminé pour toute la population active, salariés comme indépendants.

1. ALGEMENE OVERWEGINGEN.

a) Samenvatting van het ontwerp van aanbeveling.

Het aanvaarden van een systeem van flexibele pensionering wordt gezien door de Gemeenschappen als één van de instrumenten van een algemeen sociaal tewerkstellingsbeleid dat een oplossing kan brengen voor het probleem van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij vaststellen van de pensioenleeftijd. Dit stelsel, dat de vrije keuze van de pensioenleeftijd impliceert zou daarenboven één van de middelen zijn - naast andere (zoals de deeltijdarbeid, de aanmoediging tot het onderbreken van de loopbaan ...) - om het hoofd te bieden aan huidige economische toestand.

De geleidelijke vermindering van de arbeidsduur voor oudere werknemers gedurende een bepaalde periode vóór hun pensionering zou tevens een betere herverdeling van de aldus vrijgekomen arbeidstijd kunnen mogelijk maken.

Terzelfdertijd zou de kwaliteit van het leven worden verbeterd en zou meer rekening worden gehouden met persoonlijke wensen in verband met de ordening van arbeidstijd en de vrije tijd.

Om die doelstellingen te bereiken wordt in het ontwerp van aanbeveling aan de Lid-Staten voorgesteld te werken in twee fasen.

Eerst worden concrete middelen aanbevolen die op lange termijn moeten worden ingevoerd via wettelijke en professionele sociale zekerheidsstelsels en worden de Lid-Staten aangespoord mee te werken aan de verwezenlijking van de doelstellingen, d.i. de hele beroepsbevolking, loon- en weddetrekkenden én zelfstandigen vanaf een bepaalde leeftijd zelf vrij te laten bepalen wanneer zij met pensioen willen gaan.

Il demande alors aux Etats, d'analyser leur propre système de retraite à la lumière des moyens proposés pour atteindre le but visé, en examinant aussi si la généralisation de possibilités de retraite progressive est réalisable.

Ensuite, en fonction des rapports nationaux sur l'application de la retraite flexible, la Commission pourrait réajuster les propositions formulées et notamment demander à tous les Etats membres de tenir compte des critères suivants dans le système de la retraite flexible :

- le principe d'égalité en vertu duquel l'homme et la femme sont traités sur un pied d'égalité;
- la fixation d'un âge minimum à partir duquel l'homme et la femme peuvent être admis à la pension;
- la fixation d'un âge maximum pour l'exercice d'une activité professionnelle;
- régler le droit à la pension en fonction de la carrière professionnelle, sur base d'un nombre minimum d'années de travail prestées par le bénéficiaire.

b) Situation belge

En Belgique des tendances se sont déjà manifestées pour réaliser de manières diverses une réduction du temps de travail et/ou une meilleure redistribution du travail disponible. Sans que ce but soit clairement exprimé, déjà en vertu de l'arrêté royal organique n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, diverses formes d'anticipations de retraite ont été prévues (anticipations ordinaires prenant cours dans la période de 5 années qui précède l'âge de 65 ans pour les hommes et de 60 ans pour les femmes avec réduction de 5 % par année d'anticipation - anticipations au titre de statut de reconnaissance nationale).

Dan worden de Lid-Statens er toe uitgenodigd hun eigen pensioenstelsel te onderzoeken in het licht van de middelen die worden voorgesteld om het beoogde doel te bereiken en tevens na te trekken of een veralgemening van de mogelijkheden tot geleidelijke pensionering te verwezenlijken is.

Vervolgens zou de Commissie dan, aan de hand van de nationale verslagen omtrent de toepassing van de flexibele pensionering, de geformuleerde voorstellen kunnen aanpassen en ondermeer aan alle Lid-Statens vragen of in het systeem van flexibele pensionering rekening te houden met volgende criteria :

- het gelijkheidsbeginsel waarbij man en vrouw op voet van gelijkheid worden behandeld;
- het vaststellen van een minimum-leeftijd waarop man en vrouw pensioengerechtigd kunnen worden;
- het vaststellen van een maximumleeftijd voor het uitoefenen van een beroepsactiviteit;
- het recht op pensioen regelen in functie van de beroepsloopbaan waarbij de recht hebbende een minimum aantal gewerkte jaren moet tellen.

b) Toestand in België

In België bestaat reeds een trend om de arbeidstijd op allerlei manieren te verminderen en/of om de beschikbare arbeid te herverdelen. Zonder dat doel duidelijk te stellen werden er krachtens het K.B. nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, allerlei mogelijkheden geschapen om de pensioenleeftijd te vervroegen (het gewoon vervroegd pensioen, dat aanvangt in de loop van de laatste 5 jaar die de normale pensioenleeftijd - 65 voor de mannen en 60 voor de vrouwen - moet afdraaien, waarbij voor elk jaar vervroeging 5 % op het pensioenbedrag wordt ingehouden, het vervroegd pensioen uit "nationale erkenning van beroepsactiviteit").

Plus récemment deux systèmes (1) de prépension ont été mis sur pieds afin d'assouplir les règles relatives à l'âge d'admission à une pension de vieillesse. Le système de prépension conventionnelle a été organisé par l'article 1, de la convention collective de travail n° 17 du 19 décembre 1974 pour lequel l'origine de la décision de prépensionner un travailleur relève de l'employeur afin de faire face à des situations de sous-emploi dans un secteur touché par la crise et en vue notamment de maintenir au travail les travailleurs moins âgés (2).

Lorsque des circonstances économiques nécessitent la prise de mesures exceptionnelles (fermeture d'entreprise, définitive ou provisoire; restructuration ou reconversion d'une entreprise ou d'un secteur), le recours à la prépension conventionnelle est considéré comme une des principales modalités d'accompagnement social des travailleurs touchés par la crise.

Recenter werden twee brugpensioenstelsels (1) ingesteld die er eveneens op gericht waren de leeftijdregels in verband met de pensionering te versoepelen. Het conventioneel brugpensioen werd ingesteld bij artikel 1 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 17 van 19 december 1974, waarbij de beslissing een werknemer met brugpensioen te zenden uitgaat van de werkgever.

Op die manier kunnen de jongere werknemers in sectoren die door de crisis worden getroffen en waar overbezetting heerst aan het werk worden gehouden (2).

Indien ten gevolge van de economische toestand uitzonderlijke maatregelen moeten worden genomen (sluiting van bedrijven, definitief of tijdelijk; reorganisatie of reconversie van een onderneming of sector) wordt het conventioneel brugpensioen gezien als een van de belangrijkste sociale begeleidingsmiddelen voor de door de crisis getroffen werknemers.

(1) Il existe aussi en Belgique un système de prépension spéciale pour chômeurs âgés instauré par la loi du 22 décembre 1977 (60 ans pour les hommes et 55 ans pour les femmes) mais qui n'est pas à proprement parler une forme de retraite flexible.

(2) Les prépensionnés conventionnels bénéficient en général d'allocations de chômage fixées à 60 % du salaire perdu plafonné même au-delà d'un an pour les non chefs de ménage, complétées par une indemnité complémentaire. En janvier 1982 (statistiques ONEm) 42.434 hommes en bénéficiaient contre 4.767 femmes.

(1) Er bestaat in België eveneens een bijzondere brugpensioen voor oudere werkløzen, ingesteld krachtens de wet van 22 december 1977 (60 jaar voor mannen en 55 jaar voor vrouwen) maar dat eigenlijk geen echte vorm is van een flexibel pensioenregeling.

(2) Gewoonlijk genieten de werknemers die onder het stelsel van het conventioneel brugpensioen vallen een werkloosheidsuitkering van 60 % van het begrenzde wettelijke loon, zelfs als de werkloosheidsduur langer dan één jaar duurt en indien geen gezinshoofd zijn, aangevuld met een bijkomende vergoeding. In januari 1982 (R.V.A.-statistiek) genoten 42.434 mannen en 4.767 vrouwen van dit stelsel.

Le système de prépension légale a été instauré à titre expérimental afin de faire face à l'évolution de chômage et principalement celui des jeunes par la loi de redressement économique du 30 mars 1976. Cette prépension basée sur le volontariat oblige l'employeur à remplacer le prépensionné par un jeune de moins de 30 ans non occupé au travail et recruté en dehors de l'entreprise. Depuis lors des aménagements ont été apportés au système (lois du 22/2/77 et du 5/8/78) et des arrêtés royaux en ont prorogé successivement l'application. En janvier 1982, (statistiques ONEm) 28.186 hommes en bénéficiaient contre 13.391 femmes.

OBSERVATIONS SUR LE PROJET DE RECOMMANDATION.

A. Sur la forme.

Alors que les instruments juridiques en matière d'égalité de traitement ont été jusque maintenant des directives et que celui proposé pour la mise en oeuvre du principe de l'égalité de traitement entre hommes et femmes dans les régimes professionnels de sécurité sociale est un règlement directement applicable aux particuliers, les propositions relatives aux principes d'une politique communautaire en matière d'âge de retraite y compris l'égalité d'âge pour les hommes et femmes ne ferait l'objet que d'une recommandation aux Etats membres.

Cette forme d'instrument juridique est, selon la Commission du Travail des Femmes beaucoup trop faible en matière d'égalité de traitement entre hommes et femmes.

En tout cas, la Commission du Travail des Femmes demande que dans le projet de recommandation, qui vise des mesures résorbant le chômage, le principe de l'égalité de traitement entre homme et femme soit inscrit.

Het stelsel van het wettelijk brugpensioen werd bij wijze van proef ingesteld om het hoofd te kunnen bieden aan de massale werkloosheid van hoofdzakelijk jongeren, bij de wet betreffende de economische herstelmaatregelen van 30 maart 1976. Dit brugpensioen is gebaseerd op vrijwilligheid en verplicht er de werkgever toe de brugpensioneerde te vervangen door een jongere van minder dan 30 jaar, die nog niet werkt, en die aangeworven wordt buiten de onderneming. Sedertdien werden wijzigingen aangebracht in het stelsel (wet van 22.2.1977 en van 5.8.1978) en de geldigheidsduur ervan werd systematisch verlengd. In januari 1982 (R.V.O. statistieken) genoten 28.186 mannen en 13.391 vrouwen van deze maatregel).

2. OPMERKINGEN INZAKE HET ONTWERP VAN AANBEVELING.

A. Over de vorm.

Terwijl de juridische instrumenten inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen tot op heden steeds in de vorm van richtlijnen werden gegoten en het voorgestelde instrument voor de tenuitvoerlegging van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen inzake de beroepsstelsels van de sociale zekerheid een verordening is die rechtstreeks van toepassing is op particuliere personen, blijken de voorstellen betreffende de beginselen van een communautair beleid inzake de pensioenleeftijd - met inbegrip van de gelijkheid qua pensioenleeftijd voor mannen en vrouwen - slechts een aanbeveling aan de Lid-Staten waard te zijn.

Een dergelijk juridisch instrument inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen is volgens de Commissie Vrouwenarbeid niet te zwak.

In ieder geval vraagt de Commissie Vrouwenarbeid dat in de ontwerp-aanbeveling, die maatregelen tot opslorping van de werkloosheid beoogt, het principe van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen zal worden ingeschreven.

elle renvoie à cet effet à la résolution approuvée le 27 mai par le Conseil européen des Ministres où le principe d'égalité est repris dans le terme suivant : "(Le Conseil) considère que ces objectifs devront guider, en tenant compte des lignes d'action proposées, l'action de la Communauté et des Etats membres dans leurs efforts pour appliquer d'une manière plus étendue et pour réaliser dans les faits le principe de l'égalité par la promotion notamment de l'égalité des chances, sans discriminations à l'égard des femmes quelque soit la situation économique."

La directive du 19 décembre 1978 relative à la mise en oeuvre progressive du principe de l'égalité de traitement entre hommes et femmes en matière de sécurité sociale, prévoit la faculté pour les Etats membres d'exclure de son champ d'application la fixation de l'âge de la retraite, tandis que les propositions relatives à l'égalité de traitement dans les régimes professionnels de sécurité sociale considèrent cette disposition comme étant contraire au principe de l'égalité de traitement.

A cet égard la Commission du Travail des Femmes renvoie à l'axe "Egalité de traitement en matière de sécurité sociale" du Programme d'action de la Communauté européenne sur la promotion de l'égalité des chances pour les femmes 1982-1985".

En vertu de cet axe, le principe de l'égalité sera étendu aux secteurs non compris dans le champ d'application de la directive du 19 décembre 1978 précitée (pensions de survie et allocations familiales) ou pour lesquels une exception peut être faite (âge de la retraite). En même temps, la Commission des Communautés européennes prépare une proposition d'instrument juridique communautaire relatif à la mise en oeuvre du principe de l'égalité de traitement entre hommes et femmes dans les régimes professionnels de sécurité sociale.

Zij verwijst hierbij naar de op 27 mei door de Europese Ministerraad goedgekeurde resolutie waarin het gelijkheidsbeginsel in volgende bewoordingen is opgenomen : "(De Raad) overweegt dat deze doelstellingen, rekening houdend met de voorgestelde actielijnen, een leidraad zullen moeten bieden voor de actie van de gemeenschap en de Lid-Staten bij hun pogingen om het beginsel van gelijkheid op een ruimere wijze toe te passen en daadwerkelijk te verwezenlijken, door met name de gelijke kansen te bevorderen, zonder discriminatie ten opzichte van de vrouwen, ongeacht de economische toestand".

In de richtlijn van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid wordt aan de Lidstaten de mogelijkheid gelaten om van de pensioengerechtigde leeftijd uit de werkingssfeer van de richtlijn te sluiten, terwijl anderszits in de voorstellen met betrekking tot de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen de beroepsregelingen op het terrein van de sociale zekerheid, dergelijke regeling als strijdig met het beginsel van gelijke behandeling wordt beschouwd.

In dat verband verwijst de Commissie Vrouwenarbeid naar het actiepunt "Gelijke behandeling inzake sociale zekerheid" van het Actieprogramma van de Europese Gemeenschap inzake de bevordering van gelijke kansen voor de vrouw 1982-1985.

In uitvoering van dat actiepunt zal het beginsel van gelijke behandeling worden uitgebreid tot de sectoren die niet onder de werkingssfeer van de hierboven vermelde richtlijn van 19 december 1978 vallen (overlevingspensioenen en kinderbijslag) of waarvoor een uitzondering kan worden gemaakt (pensioengerechtigde leeftijd). Tevens is een voorstel van communautair rechtsinstrument in voorbereiding inzake de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen in de beroepsregelingen van sociale zekerheid.

B. Sur le fond.

Point A.1. de la recommandation : assouplissement des règles relatives à l'âge d'admission à une pension de vieillesse.

En Belgique, l'âge légal d'admission à la pension de vieillesse dans le secteur privé est fixé à : 65 ans pour les hommes et 60 ans pour les femmes. (A.R. N° 50 du 24 octobre 1967).

Dans le secteur public, il est de 65 ans aussi bien pour les hommes que pour les femmes avec la possibilité accordée aux femmes et puis aux hommes de prendre leur pension dès l'âge de 60 ans.

L'âge d'accès à la prépension légale se situe à 55 ans pour les femmes et à 60 ans pour les hommes alors que l'âge général d'accès à la prépension conventionnelle est de 60 ans pour tous mais la possibilité est laissées au niveau de chaque branche d'activité de conclure des conventions collectives de travail étendant le régime aux travailleurs de 55 ans et plus. En outre il est permis de prévoir par secteur ou par entreprise un âge minimum plus bas que 60 ans pour les hommes et 55 ans pour les femmes.

Faisant suite au dernier accord de Gouvernement qui prévoit un plan de réforme du régime des pensions axé sur l'abaissement progressif de l'âge de la pension sur base volontaire sans toucher aux règles propres à certains régimes de pensions, un projet d'arrêté est en préparation dans le cadre des pouvoirs spéciaux par l'actuel responsable du secteur des pensions.

La Commission du Travail des Femmes qui appuie le principe énoncé dans le point A.1. tiret 1, du projet de recommandation constate que les projets gouvernementaux qui ne sont que partiellement en accord avec celui-ci, respectent l'égalité entre hommes et femmes en ce qui concerne l'âge d'admission à la pension.

B. Over de inhoud.

Punt A. 1. van de aanbeveling : versoepeling van de regels betreffende de leeftijd waarop men voor ouderdomspensioen in aanmerking komt.

In België is de leeftijd waarop men in de privé-sector voor ouderdomspensioen in aanmerking komt vastgesteld op 65 jaar voor mannen en 60 jaar voor vrouwen (K.B. van 24 oktober 1967).

In de openbare sector is dat 65 jaar voor mannen én vrouwen, waarbij de vrouwen en nu ook de mannen - de mogelijkheid hebben met 60 jaar met pensioen te gaan.

Voor wettelijk brugpensioen komen vrouwen vanaf 55 jaar en mannen vanaf 60 jaar in aanmerking, terwijl de leeftijd om in aanmerking te komen voor conventioneel brugpensioen voor iedereen op 60 jaar is vastgesteld. Wel werd een opening gelaten om binnen elke bedrijfstak collectieve arbeidsovereenkomsten te sluiten, waardoor dit stelsel ook kan worden uitgebreid tot werknemers van 55 jaar of ouder. Daarenboven kan per sector of per onderneming een minimumleeftijd die lager is dan 60 jaar voor mannen of 55 jaar voor vrouwen worden vastgesteld.

Ingaand op het jongste regeerakkoord, waarin een plan is opgenomen om het pensioenstelsel te hervormen op basis van de progressieve vrijwillige verlaging van de pensioenleeftijd zonder daarbij te raken aan bepaalde pensioenstelsels, werd door de huidige verantwoordelijke voor de sector pensioenen in het kader van de volmachten een ontwerp van besluit voorbereid.

De Commissie Vrouwenarbeid die het in punt A. 1. - 1, van het ontwerp van aanbeveling vermelde beginsel steunt stelt vast dat de regeringsontwerpen, die slechts gedeeltelijk overeenstemmen met dit beginsel, wel rekening houden met de gelijke behandeling van mannen en vrouwen qua pensioenleeftijd.

La Commission du Travail des Femmes demande que conformément au projet de recommandation, les autorités publiques, au moment d'élaborer un système de pension flexible, prévoient la possibilité pour les travailleurs et les travailleuses de demander anticipativement leur pension à partir d'un certain âge, identique pour les deux sexes, ou bien de la reporter, au-delà de l'âge fixé, à un âge déterminé (notamment pour les travailleurs ou les travailleuses qui auraient été amenés à interrompre leur carrière).

La Commission du Travail des Femmes est en outre partisan de la fixation du droit à la pension en fonction de la carrière professionnelle, sur base d'un nombre minimum d'années d'assurance ou d'activité professionnelle, identique pour les hommes et les femmes.

La Commission du Travail des Femmes estime que dans ces conditions une égalité complète entre hommes et femmes sur le plan de la pension flexible peut être réalisée. Elle propose d'ajouter à la formulation du point 1 - tiret 3, après "...activité professionnelle" "identique pour les hommes et les femmes" (1).

Les points A. 2., A.3. et A.4. du projet de recommandation.

Pour chacun de ces points la Commission du Travail des Femmes souhaite que le terme "travailleurs" soit complété par le terme "travailleuses".

---

(1) En Belgique l'article 6 de l'A.R. n° 50 du 24.10.1967 est complété par deux dispositions légales prévoyant qu'une pension de retraite sans réduction peut être accordée à l'âge de 64 ans au bénéficiaire qui prouve une occupation habituelle et en ordre principal comme travailleur salarié pendant au moins 45 ans; et au bénéficiaire qui a été occupé habituellement et en ordre principal dans un métier particulièrement rude et/ou insalubre.

De Commissie Vrouwenarbeid vraagt dat de overheid, overeenkomstig het ontwerp van aanbeveling, bij het uitwerken van een stelsel van flexibele pensionering in de mogelijkheid zou voorzien dat werknemers en werkneemsters vanaf een bepaalde leeftijd, die voor beide geslachten identiek is, vervroegd met pensioen kunnen of omgekeerd dat zij na het verstrijken van de vastgestelde pensioenleeftijd hun beroepsloopbaan kunnen voort zetten tot op een bepaalde leeftijd (o.a. in het geval dat de werknemers of werkneemsters hun loopbaan hebben onderbroken).

De Commissie Vrouwenarbeid is daarenboven voorstander om het recht op pensioen vast te stellen in functie van de beroepsloopbaan mits een minimum aantal verzekerings- of activiteitsjaren, gelijk voor mannen en vrouwen, worden bereikt.

De Commissie Vrouwenarbeid is van oordeel dat in die omstandigheden een volledige gelijkheid tussen mannen en vrouwen in het vlak van de flexibele pensionering kan worden bereikt. Zij stelt voor punt 1 - 3 te vervolledigen door na "... activiteitsjaren" "gelijk voor mannen en vrouwen in te voegen" (1).

De punten A.2., A.3 en A.4 van het ontwerp van aanbeveling.

De Commissie Vrouwenarbeid wenst dat de term "werknemers" in elk van die punten wordt aangevuld met de term "werkneemsters".

./...

---

(1) In België wordt artikel 6 van het K.B. nr. 50 van 24 oktober 1967 aangevuld met twee wettelijke bepalingen waarin wordt gesteld dat een rustpensioen zonder vermindering kan worden toegekend aan de gerechtigde die de leeftijd van 64 jaar heeft bereikt en die een gewoone en hoofdzakelijke tewerkstelling gedurende tenminste 45 jaar kan bewijzen als loon- of weddetrekkende en aan de gerechtigde die gewoonlijk of hoofdzakelijk was tewerkgesteld in een bijzonder ruw en/of ongezond beroep.

Point A.5.

La Commission du Travail des Femmes considère qu'une politique de loisirs ou plus spécifiquement des programmes de préparation à la retraite doivent mettre l'accent sur un meilleur partage des rôles afin de garantir aux hommes et aux femmes l'égalité de traitement sur ce plan.

Punt A. 5.

De Commissie Vrouwenarbeid meent dat een vrijetijdsbeleid of meer bepaald een beleid i.v.m. programma's ter voorbereiding van de pensionering meer de nadruk moet leggen op een betere rollenverdeling teneinde mannen en vrouwen op dit vlak een gelijke behandeling te waarborgen.